

РЕШЕНИЕ N 92
София, 2 април 2008 година

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, Наказателна колегия, П н.о., в съдебно заседание на петнадесети февруари две хиляди и осма година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЛИЛЯНА МЕТОДИЕВА

ЧЛЕНОВЕ: ЕЛЕНА АВДЕВА

ТАТЯНА КЪНЧЕВА

при секретар Ерина Дилова

и в присъствието на прокурора Мария Маринова

изслуша докладваното от съдията Лилия Методиева

н.дело № 687/2007 год.

Производството по чл. 346 т.1 НПК е образувано по подадени в срок касационен протест на Бонка Великова-прокурор при Софийска апелативна прокуратура и касационни жалби на гражданските ищци и частни обвинители Т. И. Р. и Я. С. Р. и на подсъдимия С. Ив. А. против присъда № 48 от 13.06.2007 год. постановена по ВНОХ дело № 211/2006 год. на Софийски апелативен съд.

В протеста се поддържат касационни основания нарушение на материалния закон и съществени нарушения на процесуалните правила, като се излагат съображения за допуснати нарушения в дейността по оценката на доказателствата, довели до неправилно приложение на материалния закон с оправдаването на подсъдимите. По същество се иска да бъде отменена и делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав. В съдебно заседание представителят на Върховната касационна прокуратура поддържа протеста по изложените в него съображения.

В жалбата на гражданските ищци и частни обвинители се твърди, че новата присъда е неправилна, постановена в нарушение на материалния закон и при съществено нарушение на процесуалните правила, като същевременно носи и белезите на несправедливост, а в допълнението към нея се поддържат доводи за допуснати нарушения в оценъчната дейност по събирането и проверката на доказателствените източници. По същество се иска да бъде отменена изцяло и делото да бъде върнато за ново разглеждане от друг състав. В съдебно заседание жалбоподателите поддържат жалбата си.

В жалбата на подсъдимия С. А. касационните основания не са конкретизирани, като се твърди, че в нарушение на разпоредбата на чл. 303 ал.2 НПК е осъден по обвинението по чл. 348 б.“а” НК, което не е доказано по несъмнен начин. По същество се иска да бъде отменена и да бъде оправдан. В съдебно заседание поддържа жалбата си.

Ответниците по протеста молят да бъде оставен без уважение.

Върховният касационен съд, второ наказателно отделение, като взе предвид доводите на страните и провери правилността на протестираната и обжалвана въззивна присъда в пределите по чл. 347 НПК, за да се произнесе констатира следното:

С присъда № 260 от 23.12.2005 год. постановена по НОХ дело № 3639/2004 год. Софийски градски съд е признал подсъдимия С. Ив. А. за виновен в това, че на 8.03.2003 год. в гр. София умишлено умъртвил Ст. С. Р. по начин и със средства опасни за живота на мнозина, поради което и на основание чл. 116 ал.1 т.6 във вр. с чл. 115 и чл. 54 НК го е осъдил на петнадесет години и шест месеца лишаване от свобода и в това, че на 30.07.2004 год. в гр. София държал радиосредство- преносима радиостанция, предназначена за осъществяване на радиовръзка в 22 канала, като предавателят

на радиостанцията може да работи в два режима, без да има за това писмено разрешение, поради което и на основание чл. 348 б."а" пр.2 във вр. с чл. 54 НК го е осъдил на една година лишаване от свобода и глоба в размер на 150лв.

На основание чл. 23 ал.1 НК му е определил общо наказание от петнадесет години и шест месеца лишаване от свобода при първоначален усилено строг режим на изтърпяване, към което е присъединил наказанието глоба.

Съдът е осъдил подсъдимия да заплати на Т. И. Р. и Я. Ст.овка Р. по 25 000лв обезщетения за неимуществени вреди от деянието, ведно със законната лихва, считано от 8.03.2003 год. до окончателното изплащане, като гражданските искиове за разликата до пълните им размери е отхвърлил.

Със същата присъда съдът е признал подсъдимия Р. Б. М. за невиновен в това на 8.03.2003 год. в съучастие със С. Ив. А. като помагач умишлено да е улеснил умишленото умъртвяване на Ст. С. Р. по начин и със средства опасни за живота на мнозина и в това на 30.07.2004 год. в гр. София без надлежно разрешително да е държал високорисково наркотично вещество- кокаин хидрохлорид с нето тегло 0.725 гр. на стойност 90.62лв, без да има за това надлежно разрешително, поради което и на основание чл. 302 НПК го е оправдал по предявените обвинения по чл. 116 ал.1 т.6 и по чл. 354а ал.1 пр.6 НК.

С въззивна присъда № 48 от 13.06.2007 год. постановена по ВНОХ дело № 211/2006 год. Софийски апелативен съд е отменил присъдата на първата инстанция в частта, с която подсъдимият С. Ив. А. е признат за виновен и осъден по обвинението по чл. 116 ал.1т.6 НК, в частта, с която на основание чл. 23 ал.1 НК му е определено общо най-тежко наказание от петнадесет години и шест месеца лишаване от свобода при първоначален усилено строг режим на изтърпяване, към което е присъединено наказанието глоба и в частта, с която са уважени гражданските искиове на Т. Р. и Я. Р. и вместо това е постановил нова присъда, с която го е признал за невиновен в това на 8.03.2003 год. в гр. София умишлено да е умъртвил Ст. С. Р. по начин и със средства опасни за живота на мнозина и го е оправдал по обвинението по чл. 116 ал.1т.6 пр.1 НК, като е отхвърлил изцяло предявените срещу него граждански искиове. Потвърдил е присъдата в останалата ѝ част.

По касационните протест на прокурора и жалба на гражданските ищци и частни обвинители:

В касационните протест и жалба се поддържат едни и същи доводи и се правят еднакви искания, поради което настоящият състав прие, че следва да бъдат разгледани общо.

Оплакването за неправилно приложение на материалния закон се мотивира с нарушения в оценъчната дейност по проверката на доказателствените материали и отказът на въззивната инстанция да приеме за основателни исканията им. В този смисъл са изложените съображения, че по въпроса за авторството на деянието по чл. 116 ал.1т.6 НК въззивната инстанция е достигнала до погрешни изводи въз основа на необективен анализ на доказателствената съвкупност, неоснователното отхвърляне на една част от годните доказателствени материали и превратно тълкуване на друга част. По този начин се релевира неизпълнение задълженията на въззивната инстанция по чл. 14 и чл. 303 ал.3 НПК. Такива нарушения, довели до неправилно приложение на материалния закон с оправдаването на подсъдимите, не са допуснати.

Производството пред въззивната инстанция е образувано по протест на прокурора и жалби на останалите страни, като от държавното и частното обвинение са поддържани доводи за необоснованост, в резултат на допуснати нарушения при оценката на доказателствата в частта, с която подсъдимият Р. М. е оправдан по предявените обвинения, а от подсъдимия С. А. за допуснато нарушение на закона с осъждането му въз основа на недопустимо предположение. В съответствие с правомощията си и задължението си за разкриване на обективната истина въззивният състав е приел за основателни доказателствените искания, провел е съдебно следствие и в няколко съдебни заседания е събрал допълнително поисканите доказателства. За да постанови съдебният си акт е извършил самостоятелна цялостна проверка на присъдата, направил е собствен анализ на всички доказателствени материали поотделно и в логическата им връзка, мотивирал е извода си, че не са достатъчни за установяване по несъмнен и категоричен начин, в съответствие с изискванията на чл. 303 НПК, авторството на деянието от страна на двамата подсъдими. На това основание е отменил частта от присъдата, с която подсъдимият С. А. е признат за виновен и осъден по обвинението по чл. 116 ал.1т.6 НК и са уважени по отношение на него гражданските искиове на Т. и Я. Р.и, оправдал го е по това обвинение и е потвърдил присъдата в частта по оправдаването на подсъдимия Р. М.. Постановената нова присъда отговаря на изискванията по чл. 339 ал.3 НПК във вр. с чл. 305 НПК, като са посочени обстоятелствата, които съдът приема за установени, доказателствените материали, въз основа на които прави изводите си, както и правните съображения за оправдаването на подсъдимите. В нея съдът е отговорил на всички доводи, в това число и относно доказателствената стойност на доказателствените материали.

Не са допуснати поддържаните нарушения при оценката на доказателствата, въз основа на които въззивният състав е формирал вътрешното си убеждение по фактите, включени в предмета на доказване и приложението на

материалния закон. Изводите му се основават на съвкупната им преценка в тяхната логическа връзка, без да е допуснато игнорирането или превратното тълкуване на което и да било от тях. В тази връзка следва да бъде отбелязано, че преценката за достоверността на доказателствените източници, както и за тяхната достатъчност да обусловят един или друг фактически извод, е суверенно право на решаващия съд. На последваща проверка подлежи спазването на правилата за формиране на изводите му, а по делото те не са нарушени.

Неоснователен е довода за допуснатата предубеденост от въззивната инстанция, изразяваща се в избирателното позоваване само на част от доказателствените материали при изграждане на вътрешното си убеждение. Всеки един от доказателствените източници, в това число обясненията на двамата подсъдими, показанията на разпитаните свидетели и събраните писмени доказателства, които се ползват с еднаква доказателствена сила, внимателно е оценен и съпоставен с останалите. Съдът не е отхвърлил произволно от доказателствената съвкупност протоколът за оглед на опоражения автомобил, съдържащ достатъчно информация, че подсъдимият С. А. е бил в съприкосновение с него непосредствено преди опожаряването му и единственото възможно обяснение за намерената върху него капка кръв, е участието му в изпълнението на престъплението, както се поддържа от жалбоподателите. Неоснователно е съображението, че от формална гледна точка той съдържа всички необходими реквизити по чл. 129 НПК, поради което не може да бъде отхвърлен от годните да бъдат ценени доказателства. Този протокол, който е основното доказателствено средство в подкрепа на обвинението по отношение авторството на деянието, подробно е обсъден, констатирано е допуснатото нарушение при съставянето му и мотивирано не е кредитиран.

За да бъдат ценени като годни събраните чрез писмените доказателствени средства доказателства, законодателят е предвидял определен формален ред за съставянето им. Надеждността им не може да се преценява през призмата на изискването на процесуалния закон за законосъобразното извършване на действията по разследването. Изложените съображения, че процесуално-следственото действие оглед на опожарения лек автомобил не е извършен по реда на чл. 127 и сл. НПК, защото вписаните като поемни лица С. и Т., само са го подписали, без по същество, съобразно ролята, която им е отредена от законодателя, да са присъствали реално и да са възприели извършените действия по откриването и изземването на капката кръв, за която по експертен път е установено, че принадлежи на подсъдимия, поради което съставеният протокол е негодно доказателствено средство, не е направен при извършване на съобщените от свидетелите факти. Както св. Т., така и св. С., под страх от наказателна отговорност са установили по категоричен начин, че не са се доближавали на разстояние по-близо от 15-20 метри от изгорялата кола и не са видели какви действия са извършили компетентните органи. Съобщените от тях факти не са опровергани от други доказателствени източници и не могат да се преценяват като недостоверни само защото разпита им е извършен в един отдалечен момент от извършване на следственото действие. Функцията на поемните лица като участници в действията по разследването е да осигурят граждански контрол по законосъобразното им извършване. Тяхното лично присъствие е необходимо за установяване законосъобразното извършване на способите по разследването, с оглед доказването на определени факти, свързани с предмета на доказване. Не е достатъчно само формалното оформяне на изготвеното писмено доказателство, както се поддържа от частното обвинение. Затова законодателят допуска поемните лица да бъдат разпитани в процеса за обстоятелствата, които са възприели.

Неоснователен е довода, че въззивната инстанция без основание е отхвърлила от годните да бъдат ценени доказателства съдебно медицинската експертиза на веществени доказателства. Компетентността на вещите лица и резултатът от тяхната експертна оценка не са поставени под съмнение от въззивната инстанция, както се поддържа от жалбоподателите. Не могат да бъдат споделени съображенията на съда, че опорочаването на първоначалните следствени действия с неспазването на разпоредбата на чл. 129 НПК/отм/ са обрекли на неуспех обвинението. Негодността на протокола за оглед, сама по себе си не води автоматично до извод че е невъзможно доказването с други допустими доказателствени средства местонахождението на капката кръв както и на идентичността между иззетата и изследвана кръв. По делото такива други годни доказателства, чрез които да се установят обстоятелствата отразени в негодния протокол липсват, поради което мотивирано съдът е приел, че не е категорично установено изследваната кръв да е иззета от опожарения автомобил.

Показанията на разпитаните свидетели, в това число и на защитените свидетели, не са поставени неоснователно под съмнение. Всеки от тях е изложил възприятата си, като добросъвестно е съобщил фактите, които лично е възприел във връзка с отнемането на автомобила и предаването му на подсъдимия М. на 17.02.2003 год., прострелването на пострадалия Р. на 8.03.2003 год., бягството на извършителите от местопроизшествието, откриването на опожарения автомобил в друг квартал. Съобщените от тях факти са възприети, но правилно е преценено, че само въз основа на тях не може да се направи единствено възможния извод, че подсъдимия М. е управлявал автомобила по време на извършване на деянието, че подсъдимия А. е прострелял пострадалия Р., при което получил нараняване, след което се оттеглили и се опитали да заличат следите си като го опоражат. Нито един от свидетелите не е разпознал лицата пътуващи в автомобила на извършителите, както не е разпознато и лицето отдалечаващо се от опожарения автомобил.

При фактическата констатация, че не е доказано участието на подсъдимите в извършването на престъплението, както е очертано в обстоятелствената част на обвинителния акт, материалният закон е приложен точно с оправдаването им и отхвърлянето на гражданските искиове

По жалбата на подсъдимия С. А.:

Касационната проверка за правилността на въззивния съдебен акт се извършва по посочените от жалбоподателя касационни основания. Жалбата на подсъдимия не е изготвена по реда, указан в чл. 351 НПК, като не са посочени касационните основания и данните, които ги подкрепят. Твърди се, че въззивното решение в частта, с която е потвърдена осъдителната присъда за извършеното от него престъпление по чл. 348 б."а" НК е неправилна и незаконосъобразна. Този начин на упражняване правото на жалба затруднява касационната проверка, която следва да се ограничи до нарушение на материалния закон и явна несправедливост на наказанието.

Единственият конкретен довод на жалбоподателя се свежда до това, че въззивната инстанция е взела решението си за потвърждаване на присъдата без да обсъди показанията на разпитаните свидетели и заключенията на експертите. По този начин по същество се релювира допуснато нарушение от съда при формиране на вътрешното си убеждение по фактите и приложението на материалния закон. Оплакването не се подкрепя от данните по делото и е неоснователно.

При постановяване на въззивното решение не е допуснато поддържаното от жалбоподателя нарушение при оценката на доказателствата, довело до неправилното приложение на материалния закон с осъждането му по обвинението без да е доказано по несъмнен и категоричен начин. За фактите и обстоятелствата, включени в предмета на доказване, а именно държането на радиосредство, което излъчва в ефир без надлежно разрешение, още първоинстанционният съд е събрал достатъчно безпротиворечиви доказателства, в това число съдържащи се в показанията на разпитаните свидетели, протоколът за претърсване, обиск и изземване/ том 7 л.5 от досъдебното производство/, заключението на изслушаната техническа експертиза относно техническото състояние на радиостанцията и отчасти неговите обяснения, които е оценил съобразно действителното им съдържание. При разпита му в съдебно заседание на 15.12.2005 год./л.389 от съд. протокол/ е признал че радиостанцията е иззета от органите на полицията при претърсване на дома му, макар да е поддържал, че случайно попаднала в него и не съзнавал предназначението ѝ, както и съществуващата забрана за притежание. Обясненията му, които са доказателствено средство с основание са отхвърлени в тази им част, като са изложени убедителни съображения, които намират опора в другите доказателствени източници, в това число заключението на експертизата за техническите параметри, на които е била настроена за работа. При установеното от фактическа страна, че тя е открита в гардероб, в който се намират негови вещи, правилно двете съдебни инстанции са приели, че е упражнявал фактическа власт върху нея, което е достатъчно за съставомерност на деянието като престъпление по възведеното обвинение под формата на изпълнителното деяние държане на предмета на престъплението. С оглед на заявеното при изземването, че радиостанцията е намерил в градинка, правилно са отхвърлени обясненията му в частта, с която е поддържал, че не знае какъв е характера на вещта, което държи. Незнанието на закона не е обстоятелство изключващо наказателната отговорност, поради което не може да се приеме липса на умисъл защото не му било известно изискването радиосредство, което излъчва в ефир да се държи само след получаване на надлежно писмено разрешение.

Наложено му наказание от една година лишаване от свобода и глоба в размер на 150лв е индивидуализирано в рамките на закона, като точно е преценена относителната тежест на всички обстоятелства по чл. 54 НК. Конкретни доводи за допуснати нарушения при индивидуализацията му по размер и начин на изтърпяване, на които касационната инстанция е длъжна да отговори, от жалбоподателя не се поддържат.

Касационният състав служебно констатира, че въззивната инстанция е отменила присъдата само в частта, с която е определен от първата инстанция първоначалният режим на изтърпяване на наказанието, който е бил съобразен с размера на определеното общо наказание. След като е изразила воля за потвърждаване на присъдата в останалата ѝ част и е приспаднала времето, през което е бил задържан под стража, е била длъжна да определи първоначален режим на изтърпяване на наказанието. Пропускът може да бъде коригиран с определение, постановено от въззивната инстанция по реда на чл. 306 НПК.

По изложените съображения настоящият състав при второ наказателно отделение на Върховния касационен съд приема, че при постановяване на новата присъда на Софийски апелативен съд не са допуснати поддържаните в касационния протест и касационните жалби нарушения и следва да бъде оставена в сила, а делото да бъде върнато на въззивната инстанция за определяне първоначален режим на изтърпяване на наказанието от подсъдимия С. Ив. А., поради което и на основание чл. 354 ал.1 т.1 НПК

РЕШИ:

Оставя в сила нова присъда № 48 от 13.06.2007 год. постановена по ВНОХ дело № 211/2006 год. на Софийски апелативен съд, с която е отменена присъда № 260 от 23.12.2005 год. по НОХ дело № 3639/2004 год. на Софийски градски съд в частта по осъждането на подсъдимия С. Ив. А. по обвинението по чл. 116 ал.1т.6 НК и уважаването на гражданските искиове и вместо нея е постановена нова присъда, с която той е признат за невиновен в това на 8.03.2003 год. в гр.София умишлено да е умъртвил Ст. С. Р. по начин и със средства опасни за живота на мнозина и оправдан по предявеното му обвинение по чл. 116 ал.1т.6 НК, като са отхвърлени изцяло гражданските искиове на Т. И. Р. и Я. С. Р. за заплащане сумите по 100 000лв обезщетения за претърпяни неимуществени вреди.

Връща делото на Софийски апелативен съд за определяне по реда на чл. 306 ал.1т.2 НПК първоначален режим на изтърпяване на наказанието на подсъдимия С. Ив. А. за престъплението по чл. 348б.”а” НК.

Решението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: [подпис]

ЧЛЕНОВЕ: 1. [подпис]

2. [подпис]